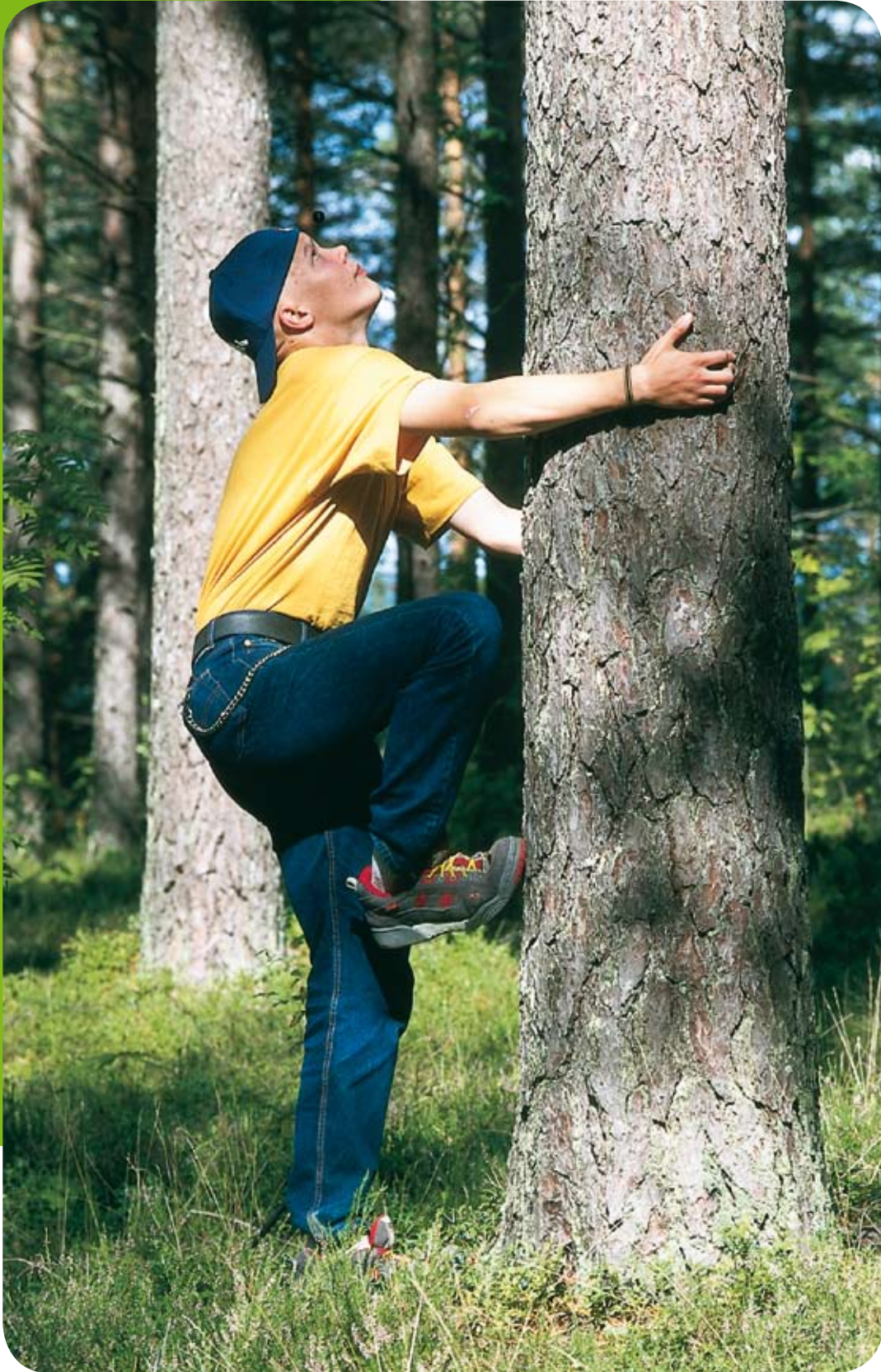

PEFC-metsäsertifiointi 2011

Puuta kestävästi hoidetusta metsästä.

SINUN METSÄSTÄSI.

PEFC-metsäsertifiointi sopii suomalaiseseen metsätalouteen parhaiten

PEFC on kansainvälinen metsäsertifiointijärjestelmä, joka edistää ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä metsätaloutta kaikkialla maailmassa. Se tuo hyvinvointia sekä metsille että metsästä toimeentuloa ja virkistystä saaville ihmisille.

PEFC-metsäsertifiointi on ollut käytössä Suomessa jo reilut kymmenen vuotta. Yli 95 prosenttia Suomen talousmetsistä on PEFC-sertifioitu. Sertifioinnin vaatimuksia täsmennetään viiden vuoden välein ja näin on nyt tehty Suomessa jo toisen kerran. Tässä esitteessä kerrotaan PEFC-ryhmäsertifiointissa vuonna 2011 käyttöön otettavista vaatimuksista. Tarkistetut vaatimukset seuraavat ja ennakoivat metsäalan ja koko yhteiskunnan muutoksia, sillä PEFC haluaa olla kiinni sekä ajassa että metsänomistajien arjessa. Nyt mukana on muun muassa urauurtava energiapuun kestävä korjuuta koskeva kriteeri. Toinen merkittävä lisäys on metsien merkityksen huomioon ottaminen ilmastonmuutoksen hillinnässä.

PEFC soveltuu metsäsertifiointijärjestelmistä parhaiten suomalaiseseen perhemetsätalouteen, sillä sen

lähtökohtana ovat aina kunkin maan metsätalouden erityispiirteet. PEFC-sertifioinnissa asetetaan metsien hoidolle monia tärkeitä vaatimuksia, jotka kohdistuvat muun muassa metsien monimuotoisuuden turvaamiseen, metsien terveyden ja kasvun ylläpitoon sekä virkistyskäyttöön. Vaatimusten toteutumista valvovat puolueettomat ja ammattitaitoiset tarkastajat sertifiointiyrityksistä.

PEFC-metsäsertifiointijärjestelmään osallistuu satoja tuhansia metsänomistajia ja tuhansia puuta käyttäviä yrityksiä eri puolilla maailmaa. Yhdessä PEFC-merkittyjä tuotteita ostavien ihmisten kanssa metsänomistajat ja yritykset muodostavat maailman suurimman ympäristöliikkeen.

Osallistumalla PEFC-metsäsertifiointiin metsänomistaja voi kestävä metsätalouden harjoittamisen ja oman puunsa menekin varmistamisen lisäksi tarjota kuluttajille niin koti- kuin vientimarkkinoilla mahdollisuuden tehdä vastuullisia valintoja.

Olethan sinäkin mukana myös jatkossa, suomalainen metsänomistaja!

Miten PEFC-sertifiointiin pääsee mukaan?

Metsäsertifiointiin osallistuminen on vapaaehtoista. Sertifiointi voidaan toteuttaa metsänomistajakohtaisesti tai alueellisena ryhmäsertifiointina.

Suomessa käytössä olevassa alueellisessa ryhmäsertifiointissa metsänhoitoyhdistys tai metsänomistajien liitto hakee jäsentensä ja muiden mukaan ilmoittautuneiden metsänomistajien valtuuttamana sertifikaattia. Alueellinen ryhmäsertifiointi säästää kustannuksissa ja parantaa luonnon monimuotoisuuden turvaa, koska vaatimukset kohdistuvat koko alueelle eivätkä vain yksittäiseen metsälöön.

Miten pitää toimia, jos haluaa mukaan ryhmäsertifiointiin?

Jos olet metsänhoitoyhdistyksen jäsen ja yhdistyksesi on päättänyt nyt uudistettuun metsäsertifiointiin osallistumisesta, olet mukana sertifioinnissa yhdistyksesi kautta.

Jos et ole metsänhoitoyhdistyksen jäsen, sinun on ilmoitettava kirjallisesti metsänomistajien liitolle tai metsänhoitoyhdistyskohtaisessa sertifioinnissa yhdistykselle uusien vaatimusten mukaiseen ryhmäsertifiointiin osallistumisesta. Ilmoittautumislomakkeita on muun muassa PEFC Suomen nettisivuilla osoitteessa www.pefc.fi > asiakirjat > lomakkeet.

Miten pitää toimia, jos haluaa metsänomistajakohtaisen sertifioinnin?

Jos haluat, että metsäsi sertifioidaan erikseen, voit ottaa yhteyttä metsäsertifiointeja tekevään yritykseen.

Miten pitää toimia, jos ei halua mukaan ryhmäsertifiointiin?

Jos olet metsänhoitoyhdistyksen jäsen, mutta et halua osallistua ryhmäsertifiointiin, sinun on ilmoitettava siitä kirjallisesti omalle metsänhoitoyhdistyksellesi.

Mitä sertifiointi maksaa?

Metsäsertifiointista aiheutuu kustannuksia kaikille siihen osallistuville tahoille. Periaatteena on, että kukin taho vastaa omista kustannuksistaan ja sertifiointitarkastuksen kulut katetaan yhdessä. Metsäsertifiointiin osallistuvat organisaatiot päättävät yhdessä sertifiointiyritykselle maksettavan maksun ja muiden kulujen kattamisesta. Jos metsänhoitoyhdistyksen jäsen osallistuu ryhmäsertifiointiin, hänelle ei aiheudu metsäsertifiointista erillistä maksua. Sertifiointi voi kuitenkin vähentää jonkin verran metsänomistajan tuloja ja lisätä metsänhoidon kustannuksia. Esimerkiksi säästöpuiden

suosiminen vähentää myyntituloja ja puunkorjuussa suojakaistojen säilyttäminen voi lisätä kustannuksia. Toisaalta se antaa todistuksen siitä, että metsät on hoidettu ja hoidetaan hyvin ja kestävästi.

Metsäorganisaatiot huolehtivat toimihenkilöidensä ja työntekijöidensä koulutuksesta sekä oman toimintansa ohjeistuksesta ja töiden laadun seurannasta.

Tämä aiheuttaa niille lisäkustannuksia, mutta johtaa tehokkaaseen ja laadukkaaseen palveluun. Merkittävä panostus on myös metsänhoitoyhdistyksen tekemä metsänomistajien neuvonta. Lisäksi puun ostajat antavat neuvontaa.

Sertifioituja metsiä hoidetaan kestävästi

Kestävässä metsänhoidossa luontoarvot ja puuntuotanto ovat tasapainossa - metsäluonnon monimuotoisuus sekä metsien kulttuuri- ja virkistysarvot säilytetään samalla kun harjoitetaan tuottavaa ja sosiaalisesti kestävä metsätaloutta. Kestävä metsätalous on kannattavaa kaikille metsätuotteiden tuotantoketjuun osallistuville metsänomistajasta puunjalostajaan.

PEFC-sertifiointi asettaa metsätaloudelle monia vaatimuksia, joilla varmistetaan metsätalouden kestävyys. Osa vaatimuksista koskee suoraan yksittäistä metsänomistajaa, osa taas alueella toimivia metsätalouden yrityksiä ja muita organisaatioita.

Sertifiointin vaatimuksissa kiinnitetään erityistä huomiota metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden elinympäristöjen ja vesien suojeluun, nuorten metsien hoitoon sekä luontaiselinkeinojen ja metsätalouden yhteensovittamiseen. Metsiin liittyvän lainsäädännön noudattaminen on hyvä perusta metsäsertifiointin vaatimusten toteuttamiselle.

Suuri osa metsäsertifiointin vaatimuksista kohdistuu metsänhoidon neuvontaan ja muuhun ohjaukseen sekä puunkorjuuta ja metsänhoitoa suunnitteleviin ja toteuttaviin organisaatioihin ja yrityksiin. Myös yksittäisen metsänomistajan toimintaan kohdistuu vaatimuksia, joskin vähemmän kuin organisaatioiden ja yritysten toimintaan. Metsätöitä itse tekevä tai töihin ulkopuolisen henkilön/yrityksen palkkaava metsänomistaja saa tarkemmat tiedot sertifiointin vaatimuksista metsänhoitoyhdistyksestä tai metsänomistajien liitosta.

Metsänomistajille tärkeimmät PEFC-vaatimukset

LAKEJA ON NOUDATETTAVA

Metsätaloutta koskevaa metsä-, ympäristö- ja työlaainsäädäntöä on noudatettava. Suomalainen lainsäädäntö on niin kattava, että sitä noudattamalla toteutuu merkittävä osa sertifioidulle metsänhoidolle asetetuista vaatimuksista. (Kriteeri 1)

METSÄNHOIDO JA PUUNTUOTANTO

Juurikäävän leviämistä estetään maan etelä- ja keskiosissa käsittelemällä kesäaikaisissa kivennäismailla tehtävissä hakkuissa (toukokuun alusta lokakuun loppuun) havupuukannot harmaaorvaka- tai urealiuksella tai vaihtoehtoisesti poistamalla riittävästi sienitauteja levittäviä havupuiden kantoja uudistushakkuualoilta. (Kriteeri 3)

Puunkorjuussa **vältetään kasvamaan jätettävän puuston vahingoittamista** ja puuston kasvuoloja heikentäviä maastovaurioita. Aines- ja energiapuun varastoinnissa huolehditaan **hyönteistuhojen torjunnasta.** (Kriteeri 3)

Metsänuudistamisessa käytetään Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvia puulajeja ja alueelle sopivaa alkuperää olevia taimia ja siemeniä. Myös siperianlehtikuusta ja hybridihaapaa voidaan käyttää. Puistometsiköissä, joulukuusi- ja -havuviljelmillä sekä maisemanhoidossa voidaan käyttää myös vierasperäisiä lajeja. Muuntogeenisiä taimia tai siemeniä ei saa käyttää. (Kriteeri 4 ja kriteeri 14)

Sertifikaatin piirissä olevien metsien keskimääräisestä **taimikonhoitotarpeesta toteutetaan vähintään 60 prosenttia.** (Kriteeri 7)

Yksityismetsien **ensiharvennuksia ja hankintahakkuuta edistetään** laatimalla alueelliset toimenpideohjelmat, joiden toteutumista seurataan. (Kriteeri 8)

LUONNON- JA YMPÄRISTÖNHOIDO

Energiapuun korjuussa otetaan huomioon suojelualueet, Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet ja muinaismuistolain mukaiset muinaisjäännökset. Korjattaessa latvusmassaa ja kantoja hakkuualoilta toimitaan tavoilla, jotka ottavat huomioon hakkuualan puuntuotoskyvyn ja monimuotoisuuden sekä vesiensuojeluun liittyvät näkökohdat. (Kriteeri 5)

Metsäsuunnittelulla edistetään metsien kestävä hoitoa ja käyttöä. Uusiin metsäsuunnitelmiin merkitään tiedossa olevat luontokohteet ja muinaisjäännökset, jotta ne voidaan ottaa huomioon

metsänhoito- ja puunkorjuutöiden suunnittelussa ja tekemisessä. (Kriteeri 6)

Suojelualueiden tai Natura 2000 -verkostoon kuuluvien kohteiden suojeluarvoa ei vaaranneta edes kohteisiin rajoittuvissa metsiköissä tehtävillä metsätöillä. (Kriteeri 9)

Arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään. Luonnonsuojelulain perusteella suojeltavia kohteita ovat luonnontilaiset ja siihen verrattavat luontaiset jalopuumetsiköt, pähkinäpensaslehdot, tervaleppäkorvet, katajakedot, lehdesniityt ja avointa maisemaa hallitsevat suuret yksittäiset puut tai puuryhmät. Näiden luontotyyppien ominaispiirteiden säilymistä ei saa luonnonsuojeluviranomaisen määrittämässä ja metsänomistajalle tiedoksi saattamissa kohteissa vaarantaa.

Ominaispiirteet tulee säilyttää myös metsälain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen kohteissa. Kohteesta riippuen metsätöiden rajoitettu tekeminen voi kuitenkin olla mahdollista.

Seuraaviin metsäsertifiointiin arvokkaisiin elinympäristöihin lukeutuvat enintään yhden hehtaarin kohteet rajataan kokonaisuudessaan ja sitä suuremmat kohteet yhden hehtaarin osalta seuraavien toimenpiderajoitusten mukaisesti

- supissa hakkuut rajoitetaan vain supan reunojen

ylimpään osaan ja paahderinteissä lajistoa säilytetään jättämättä kohde metsittämättä,

- ojittamattomat, runsaasti lahonnutta ja kuollutta puustoa sisältävät korvet jätetään ojittamatta,
- ojittamattomat letot Lapin läänissä jätetään ojittamatta ja ojittamattomat lettorämeet jätetään lisäksi myös muun metsänkäsittelyn ulkopuolelle,
- lehtipuuvaltaisten lehtojen kasvatushakkuita toteuttaessa säilytetään kohteiden lehtipuuvaltaisuus,
- puustoltaan vanhat metsiköt jätetään metsätaloustoimenpiteiden ulkopuolelle ja
- luonnontilaiset tulvametsät ja metsäluhdut jätetään ojittamatta ja maanmuokkauksen ulkopuolelle. (Kriteeri 10)

Luonnontilaisia soita ei ojiteta ja kunnostusojituksia tehdään vain sellaisilla soilla, joilla ojitus on jo lisännyt selvästi puuston kasvua. (Kriteeri 11)

Uhanalaisten lajien tunnetut elinpaikat turvataan. Alueellisen ympäristöviranomaisen rajaamissa ja maanomistajalle ilmoittamissa erityisesti suojeltavien lajien tunnetuissa elinpaikoissa ja muiden uhanalaisten lajien tiedossa olevissa elinpaikoissa otetaan huomioon ympäristöviranomaisen antamat kohdekohtaiset ohjeet. (Kriteeri 12)

Harvennus- ja uudistamishakkuukohteille jätetään säästöpuuta ja lahoppuuta, joiden määrän tulee sertifiointialueen uudistamisaloille olla keskimäärin vähintään 5-10 kappaletta hehtaarilla. Säästöpuut jätetään ensisijaisesti ryhmiin ja jos mahdollista, arvokkaiden elinympäristöjen välittömään läheisyyteen sekä vesistöjen ja pienvesien suojakaistoille kuitenkin niin, etteivät ne aiheuta vaaraa liikenneväylillä liikkujille tai sähkö- ja puhelinlinjoille. Säästöpuut jätetään hakkuualoille pysyvästi.

Säästöpuiksi jätetään ensisijaisesti aiemman puusukupolven järeitä puuyksilöitä, muodoltaan poikkeuksellisia puuyksilöitä, jaloja lehtipuita, petolintujen pesäpuita, järeitä katajia, kookkaita haapoja, puumaisia raitoja ja puita, joissa on palokoro sekä lahoppuuta. Edellä lueteltujen puuttuessa jätetään säästöpuiksi hakkuuhetkellä pystyssä ja elossa olevia rinnankorkeuslähimitaltaan vähintään 10 senttimetriä paksuja, biologisen monimuotoisuuden kannalta hyödyllisiä puita, joilla on hyvät edellytykset kehittyä vanhoiksi puiksi.

Lahoppu on lähimitaltaan yli 20 senttimetriä paksuja keloja ja muuta kuollutta pystypuuta, pötkelöitä ja maapuuta. Kuolleen havupuuston jättämisessä metsään pitää noudattaa metsien sieni- ja hyönteistuhojen torjunnasta säädettyä lakia. (Kriteeri 13)

Metsäpaloista riippuvaisen lajiston elinympäristöjä ylläpidetään **luonnonhoidollisilla kulotuksilla ja poltoilla.** (Kriteeri 16)

Vesistöjen ja pienvesien varteen jätetään vähintään viisi metriä leveä **kiintoaine- ja ravinnekuormitusta sitova suojakaista**, jota ei muokata metsänuudistamista varten, eikä lannoiteta, ja jolta ei nosteta kantoja, eikä raivata pensaskerroksen kasvillisuutta tai käytetä kemiallisia kasvinsuojeluaineita. Myös latvusmassan jättämisestä suojakaistalle vältetään. Lisäksi kunnostusojituskohteilla huolehditaan vesiensuojelusta (Kriteeri 17 ja kriteeri 18)

Kemiallisten torjunta-aineiden ja lannoitteiden käytöllä ei heikennetä pohjavesialueiden laatua. (Kriteeri 19)

Metsien hoidossa ei käytetä muita kuin biologisesti hajoavia kasvinsuojeluaineita. Metsänuudistamisaloilla tai taimikoissa vesakkoja ei käsitellä kemiallisin levästöruiikutuksin lukuun ottamatta tarvittaessa tehtävää haavan vesakoiden levittämän sienitaudin torjuntaa männyn taimikoista. Muualla kuin arvokkaissa elinympäristöissä kemiallisia kasvinsuojeluaineita voidaan kuitenkin käyttää välttämättömissä tapauksissa, kuten esimerkiksi pintakasvillisuuden torjunnassa metsänuudistamisaloilla, lehtipuiden kantojen käsittelyssä, tukkimiehentäin torjunnassa sekä metsissä tai niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevien havupuutavaravarojen käsittelyssä hyönteistuhojen leviämisen estämiseksi. (Kriteeri 20)

OSAAMISEN VARMISTAMINEN JA YHTEISTYÖ

Työnantajat pitävät **huolta työntekijöiden osaamisesta** sekä antavat työn toteuttajille ja työntekijöille **tarvittavat tiedot ja ohjeet työn tekemiseksi** laa-

dukkaisesti ja turvallisesti. Tiedot ja ohjeet annetaan kielellä, jota työn toteuttaja tai työntekijä ymmärtää. (Kriteeri 21)

Työn- ja urakanantajat **noudattavat** ja edellyttävät myös alihankkijoidensa noudattavan **työnantajavelvoitteita**. (Kriteeri 23)

Täydennyskoulutukseen, henkilökohtaiseen neuvontaan tai ryhmäneuvontaan osallistuu vuosittain vähintään viidennes ryhmäsertifikaatin kattaman alueen metsänomistajista. Metsänomistajien osaamista lisäävää koulutusta voivat järjestää muun muassa metsänhoitoyhdistykset, metsäkeskukset, metsänomistajien liitot, metsäteollisuusyrietykset ja metsäoppilaitokset. (Kriteeri 24)

Metsäorganisaatioiden alueellisella yhteistyöllä pyritään **lisäämään lasten ja nuorten metsäosamista** ja varmistamaan, että lapset ja nuoret oppivat tuntemaan metsien käyttömuotoja ja metsänhoitoa. Metsäalan ammatteihin opiskelevien harjoittelu-

paikkoja ja työssäoppimista pyritään edistämään. (Kriteeri 25)

**KAIKKI SUOMALAISET
SAAVAT NAUTTIA METSÄSTÄ**

Jokamiehen oikeudet turvataan. Metsässä liikuttamista jalan tai hiihtäen tai pyöräillen, metsämarjojen ja sienien poimintaa tai muita vastuullisen jokamiehen oikeuksia ei rajoiteta. Ilman maanomistajan lupaa ei kuitenkaan saa esimerkiksi tehdä tulta, kaataa tai vahingoittaa puita, ajaa moottoriajoneuvolla maastossa tai tehdä riistan ruokintapaikkoja tai tekopesiä. (Kriteeri 26)

Ulkoilureiteillä ei tehdä maanpinnan muokkausta tai kannonnostoa, eikä reiteille jätetä latvusmassaa. Metsänomistajille annetaan **tietoa metsästyksen ja riistanhoidon merkityksestä** taimikkotuhojen estämisessä, luonnon monimuotoisuuden turvaamisessa ja riistanhoitopainotteisesta metsien hoidosta ja käytöstä. **Luomutuotteiden** keruussa tarvittavia tietoja on käytettävissä. (Kriteeri 27)

Ryhmäsertifioinnin kriteerit metsäkeskuksen tai metsänhoitoyhdistyksen toimialueen tasolla (standardi PEFC FI 1002)

- 1 Lakisääteisiä vaatimuksia noudatetaan
- 2 Metsien puusto säilytetään elinvoimaisena hiilinieluna *)
- 3 Puuston terveydestä huolehditaan
- 4 Metsänuudistamisessa käytetään Suomen luontaiseen lajistoon kuuluvia puulajeja
- 5 Energiapuuta korjataan kestävästi
- 6 Metsäsuunnittelulla edistetään metsien kestävää hoitoa ja käyttöä
- 7 Taimikoita hoidetaan puuntuotannon turvaamiseksi
- 8 Yksityismetsien ensiharvennus- ja hankintahakkuita edistetään puuston kasvukunnon parantamiseksi *)
- 9 Suojelalueiden suojeluarvot turvataan
- 10 Arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään
- 11 Suoluontoa säilytetään
- 12 Uhanalaisten lajien tunnetut elinpaikat turvataan
- 13 Säästö- ja lahoppuustoa jätetään metsätalouden toimenpiteissä
- 14 Muuntogeenistä metsänviljelyaineistoa ei käytetä
- 15 Metsätiesuunnitelmiin sisältyy ympäristöselvitys
- 16 Tulen hallitulla käytöllä edistetään luonnon monimuotoisuutta
- 17 Vesistöjen ja pienvesien läheisyydessä toimittaessa huolehditaan vesiensuojelusta
- 18 Vesiensuojelusta huolehditaan kunnostusojituskohteilla
- 19 Pohjavesien laatu turvataan metsätalouden toimenpiteissä
- 20 Metsien hoidossa käytetään vain biologisesti hajoavia kasvinsuojeluaineita
- 21 Työntekijöiden osaaminen varmistetaan
- 22 Työturvallisuudesta, työhyvinvoinnista ja tasa-arvosta huolehditaan
- 23 Työnantajavelvoitteita noudatetaan
- 24 Metsänomistajien osaamista edistetään
- 25 Lasten ja nuorten metsätietämystä edistetään*)
- 26 Jokamiehen oikeudet turvataan
- 27 Metsien monikäyttöedellytyksiä edistetään
- 28 Porotalouden toimintaedellytykset turvataan
- 29 Saamelaiskulttuurin ja saamelaisten perinteisten elinkeinojen toimintaedellytykset turvataan saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten kestävä kehityksen mukaisesti

*) Ei sisälly metsänhoitoyhdistystasolla tehtävän alueellisen metsäsertifioinnin vaatimuksiin.

PEFC – vastuullinen valinta

"Metsäni merkitsee minulle paljon. Haluan varmistaa, että hoidan metsääni parhaalla mahdollisella tavalla, kestävästi. Puuntuotannon ja luontoarvojen on oltava tasapainossa keskenään. Siksi metsälläni on PEFC- metsäsertifikaatti."

"Ympäristöarvot ja vastuullisuus ovat yrityksemme toiminnan keskeisiä ohjenuoria. Siksi meillä on PEFC-järjestelmän puitteissa sertifioitu puun alkuperän seurantajärjestelmä."

"Haluan tehdä vastuullisia, ympäristön kannalta hyviä valintoja. Käytän mielelläni puusta valmistettuja tuotteita, kunhan voin olla varma, että puu on peräisin kestävästi hoidetuista metsistä. Kun ostan PEFC-tuotteen, tiedän, että näin on. Se tuntuu hyvältä."

Lisätietoja metsäsertifioinnista antavat

- metsänhoitoyhdistykset
- metsänomistajien liitot
- puunostajat
- metsäkeskukset
- PEFC Suomi - Suomen Metsäsertifiointi ry

PEFC Suomi - Suomen Metsäsertifiointi ry
puhelin 0400 765437
sähköposti office@pefc.fi
www.pefc.fi

LAYOUT KINTUNJÄLKI 2011